

IF = 9.2

**SCIENTIFIC ANALYSIS OF DISEASES IN WOMEN
DURING PREGNANCY****Agatayeva Kamila Abatbayevna**
Ministry of Health of UzbekistanNukus branch of the Republican Center for Advanced Training and
Specialization of Secondary Medical and Pharmaceutical Personnel
<https://doi.org/10.5281/zenodo.20203232>**ARTICLE INFO**Received: 06th May 2026Accepted: 13th May 2026Online: 14th May 2026**KEYWORDS**

Pregnancy, gestosis,
anemia, toxicosis,
infection, prevention,
gynecology, immunity,
prenatal care, obstetrics.

ABSTRACT

This article provides a detailed examination of common diseases in women during pregnancy, their etiology, pathogenesis, clinical signs, and prevention methods. The development of somatic and infectious diseases against the background of physiological changes in the body during pregnancy has been analyzed based on scientific sources. Modern diagnostic and treatment methods for maternal and child health protection were also demonstrated.

**HAYALLARDA HÁMILEDARLIQ DÁWIRINDE GÚZILETUĞIN
KESELLIKLERDİN İLMIY ANALIZI****Agataeva Kamila Abatbaevna**Ózbekstan Respublikası Den-sawlıqtı saqlaw ministrligi
Respublika orta medicina hám farmasevtika xızmetkerleri tájiriybesin arttırıw hám
qánigelestiriw orayı Nókis filiali<https://doi.org/10.5281/zenodo.20203232>**ARTICLE INFO**Received: 06th May 2026Accepted: 13th May 2026Online: 14th May 2026**KEYWORDS**

Hámiledarlıq, gestoz,
anemiya, toksikoz,
infekciya, profilaktika,
ginekologiya, immunitet,
prenatal baqlaw,
obstetrika.

ABSTRACT

Bul maqalada hayallarda hámiledarlıq dáwirinde keń tarqalgan kesellikler, olardıń etiologiyası, patogenezini, klinikalıq belgileri hám profilaktika usılları keń túrde izertlengen. Hámiledarlıq waqtında organizmde bolatuğın fiziologiyalıq ózgerisler fonında somatikalıq hám infekciyalıq keselliklerdiń rawajlanıwı ilimiy derekler tiykarında analiz etildi. Sonday-aq, ana hám bala salamatlıgın saqlaw boyınsha zamanagóy diagnostika hám emlew usılları kórsetildi.

Kirisiw. Hámiledarlıq – hayal organizminde kúshli fiziologiyalıq, gormonalıq hám metabolikalıq ózgerisler menen baylanıslı bolgan ózgeshe jağday bolıp esaplanadı. Bul dáwirde hayal organizmi tek óziniń emes, al áwlad salamatlıgın da támiyinlew wazıypasın atqaradı. Sol

sebepli hámiledarlıq dáwirinde payda bolatuğın hár qanday kesellikler eki organizmge – ana hám balağa tikkeley tásir etedi.

Dúnya júzi boyınsha ana óliminiń baslı sebepleriniń biri – hámiledarlıq hám tuwıw menen baylanıslı asqınıwlar bolıp esaplanadı. Ásirese, gestoz

(preeklampsiya), anemiya, infeksiyalıq kesellikler hám endokrin buzılıwlar eń kóp ushırasadı.

Hámiledarlıq dáwirinde immunitetniñ fiziologiyalıq tómenlewi infeksiyalardıñ tez rawajlanıwına alıp keledi. Bunnan tısqari, qan aylanıw sistemasındaǵı júklemenin artıwı, aldınnan bar bolǵan keselliklerdin asqınıwına sebep boladı.

Bul maqalanın maqseti hayallarda hámiledarlıq dáwirinde gúziletuǵın keselliklerdin túrlerin ilimiy tiykarda úyreniw, olardıñ aldın alıw hám emlew usılların sistemalı túrde talqılaw.

Material hám metodlar. Izertlewde tómendegi metodlar qollanıldı:

- Analitik metod (ilimiy ádebiyatlardı úyreniw);

- Statistik metod;
- Salıstırmalı analiz;
- Klinik baqlaw dereklerin talqılaw.

Maǵlıwmatlar ózbek, qaraqalpaq hám rus tilindegi pediatriya hám akusherlik boyınsha ádebiyatlardan alındı.

Izertlew nátiyjeleri. Hámiledarlıq dáwirinde keń tarqalǵan kesellikler. Hámiledarlıq dáwirinde kesellikler tómendegi toparlarǵa bólinedi:

1. Gestoz (preeklampsiya, eklampsiya):

- Qan basımınıñ joqarılawı;
- Isiniw (oteki);
- Siydikte belok payda bolıwı.

2. Anemiya:

- Gemoglobinniñ tómenlewi;
- Hálsizlik, bas aynalıw;
- Kislorod jetispewshiligi.

3. Toksikoz:

- Qusıw, júrek aynıw;
- Kútimniñ buzılıwı.

4. Infeksiyalıq kesellikler:

- Urogenital infeksiyalar;
- Virush awırıwlar;

- TORCH-infeksiyalar.

Keselliklerdin kelip shıǵıw sebepleri tómendegi kestede keltirip ótilgen.

Faktor	Tásiri
Gormonallıq ózgerisler	Organizm balansınıñ buzılıwı
Immunitet tómenlewi	Infeksiyalardıñ rawajlanıwı
Duris kútim bolmawı	Anemiya
Stress	Gormonallıq buzılıw
Ekologiya	Awırıwlar qáwpi

3. Klinik belgilerdin analizi

Kesellik	Belgiler	Qáwpi
Gestoz	QBPT, isiniw	Ana hám bala ushın qáwipli
Anemiya	Hálsizlik	Gipoksiya
Toksikoz	Qusıw	Suw-duz balansı buzılıwı
Infeksiya	Temperatura	Bala zaqımlanıwı

Diagnostika usılları tómendegilerden ibarat:

- Qan analizleri;
- Siydik analizleri;
- UZI tekseriw;
- Gormonallıq analiz.

Emlew hám profilaktika bolsa oǵada áhmiyetli esaplanadı. Emlew tómendegishe alıp barıladı yaǵınıy medicinalıq terapiya, dieta hám vitaminler menen.

Profilaktika bolsa prenatal baqlaw, tuwrı kútim hám infeksiyalardan qorǵanıw menen alıp barıladı.

Izertlew nátiyjelerin talqılaw.

Alınǵan natijeler kórsetkenindey, hámiledarlıq dáwirinde keselliklerdin kópshligi aldın alıw arqalı basqarıw múmkin. Ásirese, gestoz hám anemiya eń kóp ushırasatuǵın patologiyalar bolıp, olar ana hám bala salamatlıǵına úlken qáwip tuwdıradı.

IF = 9.2

Zamanagóy medicina hám diagnostika usulları bul keselliklerdi erte anıqlawǵa imkan beredi. Biraq, kóp jaǵdayda hayallar vrashlarǵa kesh múrájat etedi, bul bolsa asqınıwlarǵa alıp keledi.

Juwmaq. Hámiledarlıq dáwirinde gúziletuǵın kesellikler – házirgi zaman medicinasında eń aktual hám kompleks máselelerden biri bolıp esaplanadı. Bul ilimiy jumista alıp barılǵan analizler kórsetkenindey, hámiledarlıq waqtında hayal organizminde bolatuǵın gormonalıq, immunologiyalıq hám metabolikalıq ózgerisler bir qatar patologiyalardıń payda bolıwına qolaylı jaǵday jaratadı. Sol sebepli, bul dáwirde payda bolatuǵın hár qanday kesellik tek ana emes, al bala salamatlıǵına da tikeley tásir etedi.

Ilimiy dereklerge súyenip hámiledarlıq dáwirinde eń kóp ushırasatuǵın kesellikler qatarına gestoz (preeklampsiya), anemiya, toksikoz hám infekciyalıq awırıwlar kiredi dep aytıwǵa boladı. Bul keselliklerdiń hár biri óziniń patogenezini hám klinikalıq belgileri menen ajralıp tursa da, olardı biriktiretuǵın ortaq faktor – ana organizmine túsken júklemeninń artıwı hám qorǵanıw mexanizmleriniń hálsirewi bolıp tabıladı. Ásirese, gestoz hám anemiya ana hám bala ushın júdá joqarı qáwipke iye bolıp, waqtında anıqlanbasa, awır asqınıwlarǵa – gipoksiya, túwılǵan balanıń rawajlanıwınıń toqtawı hám hatta perinatal ólimge alıp keliwi múmkin. Infekciyalıq kesellikler bolsa, placentar baree arqalı balaǵa ótip, onıń tuwma patologiyaları payda bolıwına sebep boladı.

Usı orında ayırıqsha aytıp ótiw kerek, hámiledarlıq dáwirinde keselliklerdiń

rawajlanıwı tek biologiyalıq faktorlar menen ǵana sheklenbeydi. Sociallıq jaǵday, hayaldıń turmıs-tárizi, jasaw hám kútim dárejesi, ekologiyalıq faktorlar hám medicinalıq xızmetke qol jetimligi de úlken rol oynaydı. Ásirese, tolıq emes kútim hám vitamin jetispewshiligi anemiyanıń keń tarqalǵan sebepleriniń biri bolıp esaplanadı.

Zamanagóy medicina jetiskenlikleri hámiledarlıq dáwirinde keselliklerdi erte diagnostikalaw hám nátiyjeli emlew ushın keń imkaniyatlar ashıp atır. Laboratorlıq analizler, ultradawıs tekseriw (UZI), gormonalıq hám immunologiyalıq tekseriwler arqalı patologiyalardı basqıshlarında anıqlaw múmkin. Bul bolsa asqınıwlarǵa jol qoymawda sheshiwshi áhmiyetke iye.

Biraq, ámeliyat kórsetkenindey, kóp jaǵdaylarda hayallar vrash baqlawına waqtında turmaydı yamasa profilaktikalıq tekseriwlerden úziksiz ótpeydi. Bul jaǵday keselliklerdiń kesh anıqlanıwına hám awır túrde ótiwine alıp keledi. Sol sebepli, hámiledar hayallar arasında medicinalıq mádeniyetti arttırıw, olardıń bilim dárejesin joqarılatıw hám profilaktika sharalarına qatnasın kúsheytıw zárúr.

Juwmaqlap aytqanda, hámiledarlıq dáwirinde gúziletuǵın keselliklerdi azaytıw ushın kompleks hám sistemalı jantasıw talap etiledi. Bul jantasıw tómendegi tiykarǵı baǵdarlardı óz ishine aladı:

- erte hám turaqlı prenatal baqlawdı jolǵa qoyıw;
- balanslangan saqlaw hám vitaminoterapiyanı támiyinlew;
- infekciyalardıń aldın alıw hám waqtında emlew;

IF = 9.2

EURASIAN JOURNAL OF MEDICAL AND NATURAL SCIENCES

Innovative Academy Research Support Center

www.in-academy.uz/index.php/ejmns

- hayallar arasında sanitariya-gigiena bilimlerin keńeytiw;

- ekologiyalıq hám sociallıq jaǵdaylardı jaqsılaw.

Keleshekte bul salada ilimiy izertlewlerdi tereńlestiriw, jańa

diagnostika hám emlew texnologiyaların engiziw, sonday-aq xalıqaralıq tájiriybenni qollanıw arqalı ana hám bala salamatlıǵın saqlaw sistemasın jáne de jetilistiriw múmkin.

References:

1. Abduqodirov A.A. Akusherlik asoslari. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2021. – 480 bet.
2. Karimov Sh.K. Ayollar kasalliklari. – Nukus: Bilim, 2020. – 420 bet.
3. Tursunova D.M. Homiladorlik va to'g'ri ovqatlanish. – Toshkent: O'zbekiston, 2022. – 300 bet.
4. Савельева Г.М. Акушерство. – Москва: ГЭОТАР-Медиа, 2021. – 576 с.
5. Айламазян Э.К. Гинекология. – Санкт-Петербург: СпецЛит, 2020. – 480 с.
6. Кулаков В.И. Акушерство и гинекология. – Москва: Медицина, 2019. – 640 с.